

Sagatavošanās atbalsts

Kopīgo noteikumu regulas 35. panta 1. punkta (a) apakšpunkts nosaka, ka atbalstam sabiedrības virzītai vietējai attīstībai jāietver arī sagatavošanās atbalsta izmaksas. EJZF ietvaros sagatavošanās atbalsts ir viens no Savienības 4. prioritātes pasākumiem. Tas ir ļoti svarīgs, jo palīdz nodrošināt vienlīdzīgas iespējas gan esošajām, gan jaunajām partnerībām un uzlabot stratēģiju kvalitāti.

Šī jautājumu sadaļa palīdzēs Vadošajām iestādēm izplānot sagatavošanās atbalstu EJZF ietvaros, pievēršoties šādiem jautājumiem:

- 1. vai sagatavošanās atbalsts ir obligāts?**
- 2. kam var piešķirt finansējumu sagatavošanās atbalsta ietvaros?**
- 3. kad var uzsākt sagatavošanās atbalsta izsniegšanu?**
- 4. kas ir jādara, lai sāktu sagatavošanās atbalsta izsniegšanu?**
- 5. ko būtu jāiekļauj ieinteresētības izteikšanas pieteikumā?**
- 6. kādus kritērijus var izmantot, lai piešķirtu sagatavošanās atbalstu?**
- 7. kā vajadzētu izvēlēties kandidātus sagatavošanās atbalstam?**

1. Vai sagatavošanās atbalsts ir obligāts?

Jā. Ja dalībvalsts nolemj realizēt sabiedrības virzītu vietējo attīstību Savienības 4. prioritātes ietvaros, valstij ir jānodrošina sagatavošanās atbalsts. Taču to var darīt vai nu piešķirot individuālas dotācijas Savienības 4. prioritātes ietvaros vai arī nodrošinot kopīgas apmācību un informatīvās aktivitātes, piemēram, apmācības un seminārus visiem potenciālajiem kandidātiem, izmantojot tehniskās palīdzības finansējumu no 2007.-2013. gada vai 2014.-2020. gada perioda.

Šis jautājumu kopums ir saistīts ar individuālo dotāciju piešķiršanu potenciālajiem saņēmējiem, kas EJZF darbības programmā jāparedz kā Savienības 4. prioritātes pasākums.

FLAG grupām nav obligāti jāizmanto šis atbalsts, jo pieredzējušas grupas varētu būt gatavas iesniegt savu stratēģiju bez pieteikšanās sagatavošanās atbalstam. Kopīgo noteikumu regula skaidri nosaka, ka šis atbalsts paliek spēkā, pat ja saņēmēja izstrādātā stratēģija netiek izvēlēta finansējumam.

2. Kam var piešķirt finansējumu sagatavošanās atbalsta ietvaros?

Sagatavošanās atbalsts Savienības 4. prioritātes ietvaros galvenokārt paredzēts kā dotācijas esošajām un potenciālajām vietējām rīcības grupām, lai palīdzētu tām stiprināt partnerattiecības un izstrādāt vietējās stratēģijas.

Kopīgo noteikumu regulas 35. panta 1. punkta (a) apakšpunkts nosaka, ka sagatavošanās atbalsts ietver „spēju veidošanu, apmācību un sadarbības tīklu veidošanu, nolūkā sagatavot un īstenot sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”.

3. Kad var uzsākt sagatavošanās atbalsta izsniegšanu?

Lai nodrošinātu pietiekamu stratēģiju kvalitāti, sagatavošanās atbalsts jānodrošina **pēc iespējas agrāk**. Tas ir īpaši svarīgi dalībvalstīm ar jaunām, nepieredzējušām FLAG grupām. Tas ir arī svarīgi gadījumos, kad FLAG grupas iespējams varētu gūt finansējumu arī no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (EAFRD), lai nodrošinātu agru zivsaimniecības kopienu iesaisti stratēģiju sagatavošanā, un tādējādi panāktu, ka tās tiek sadzirdētas plašākas nozares kontekstā.

Izdevumi sagatavošanās atbalsta ietvaros ir pieejami sākot no 2014. gada 1. janvāra, un dažas Vadošās iestādes var nolemt atbalsta sniegšanu uzsākt pirms darbības programmas apstiprināšanas. Vadošajām iestādēm, kas uzsāk sagatavošanās atbalsta sniegšanu pirms darbības programmas apstiprināšanas, jānodrošina, ka spēkā nav nacionālo tiesību aktu, kas liegtu atbalsta sniegšanu pirms darbības programmu apstiprināšanas. Par saviem ierosinājumiem tām būtu arī jākonsultējas ar Komisijas dienestiem.

Var iēplānot šādus soļus:

- › nodrošināt, ka sagatavošanās atbalsts ir precīzi **atspoguļots darbības programmā**;
- › saskaņā ar valsts likumiem sagatavot vienkāršus un caurredzamus **kritērijus un procesus** atbalsta piešķiršanai;
- › izveidot „**pagaidu pārraudzības komiteju**”;
- › pagaidu pārraudzības komitejai ir **jāapstiprina** atlases kritēriji un procesi sagatavošanās atbalsta piešķiršanai.

Nav pieļaujamas darbības, kas ir fiziski pabeigtas vai pilnībā realizētas pirms iesniegts pieteikums finansējuma saņemšanai no EJZF.

4. Kas ir jādara, lai sāktu sagatavošanās atbalsta izsniegšanu?

Vadošajai iestādei ir jāpublicē uzaicinājums izteikt ieinteresētību, iespējams, kopā ar citiem ES fondiem, kas realizē sabiedrības virzītu vietējo attīstību. Publicētajam uzaicinājumam būtu jāsaturs šāda informācija:

- › **kas var pieteikties?** Pieteikumi jāpieņem no esošajām vietējām rīcības grupām, kā arī no jauniem darbības veicējiem, kas apņēmušies izveidot vietējo rīcības grupu un izstrādāt vietējās attīstības stratēģiju. Pieteikumu jāiesniedz oficiāli dibinātai iestādei, kas var saņemt publisku finansējumu, bet partnerattiecībām nav jābūt izveidotām pirms pieteikuma iesniegšanas par sagatavošanās atbalsta saņemšanu.
- › **kādi reģioni ir piemēroti atbalsta saņemšanai?** Saskaņā ar darbības programmā aprakstītajiem reģionu atlases kritērijiem Vadošās iestādes var atzīt konkrētus reģionu veidus par nepiemērotiem.
- › **vai no katra reģiona var būt viens kandidāts vai vairāki?** Vadošajai iestādei jānorāda, vai tā pieņems vairākus pieteikumus par vienu reģionu. Gadījumā, ja šāda pārklāšanās tiek akceptēta, ir jānorāda, kā tiks izvēlēts kandidāts.

- › kādas **aktivitātes** var saņemt finansējumu (skatīt J2).
- › pieejamais **budžets**.
- › realizācijas **periods**.
- › **pieteikuma veidlapa** ieinteresētības izteikšanai (skatīt J5 tālāk tekstā).
- › atlases **kritēriji un procedūras** (skatīt J6 tālāk tekstā).

Sagatavošanās atbalsta mērķis ir paātrināt un veicināt gala stratēģiju atlasī, tādēļ ir būtiski, lai atlases procesi būtu vienkārši, caurredzami un viegli piemērojami. Pieteikumu formai jābūt salīdzinoši formālai un veidotai pēc noteiktas standarta sistēmas, kas prasa relatīvi maz kvalitatīva vērtējuma. Vadošās iestādes var pašas izvērtēt pieteikumus vai uzticēt šo darbu neatkarīgiem pieaicinātiem ekspertiem.

Pārraudzības komitejai jāizmanto kritēriji un procesi (pirms darbības programmas apstiprināšanas tā ir „pagaidu pārraudzības komiteja”; skatīt J3).

5. Ko būtu jāiekļauj ieinteresētības izteikšanas pieteikumā?

Īsa standarta veidlapa, kurā kandidāti apraksta savu ieinteresētību sagatavošanās atbalsta saņemšanā, varētu tikt norādītas:

- › esošās partnerības vai vietējās iestādes, kas apņēmusies izveidot partnerību, ja tiks izvēlēta, **nosaukums un kontaktinformācija**;
- › pierādījumi par atbildīgās organizācijas **spēju pārvaldīt** publisko finansējumu;
- › parakstīts **atbalsta apliecinājums** no citiem iesaistītajiem vietējās darbības veicējiem;
- › potenciālā FLAG **vietējā reģiona** īss apraksts, kas tiks tālāk izvērtēts stratēģijas sagatavošanas procesā;
- › sākotnējās idejas, ap kurām var veidot **vietējo stratēģiju** un galvenie veidojamās **partnerības** dalībnieki;
- › aptuvenš **ricības plāns**, kurā noteikti galvenie uzdevumi, kas tiks veikti, izmantojot sagatavošanās atbalstu, un aptuvenš šo uzdevumu veikšanas grafiks.

6. Kādus kritērijus var izmantot, lai piešķirtu sagatavošanās atbalstu?

Atšķirībā no gala stratēģiju un partnerību atlases, lēmumus par sagatavošanās atbalstu var balstīt vienkāršākos kritērijos, kas ietver tikai pamatinformāciju par ieteiktā reģiona piemērotību un ierosinātās partnerības spējām un pārstāvības reprezentativitāti. Piemēram, kritēriji var ietvert vienu vai vairākus no šiem punktiem:

- › stratēģijas realizācijai ieteiktā reģiona saistība ar darbības programmas prioritātēm;
- › vadošās organizācijas apņemšanās sagatavot stratēģiju un izveidot partnerattiecības, ko apliecina parakstīts priekšlīgums;
- › vadošās organizācijas nodrošināti pierādījumi par tās spēju pārvaldīt publisku finansējumu un par tās pieredzi vietējās attīstības jomā;
- › vietējās kopienas pārstāvju izrādītā interese par partnerattiecību veidošanu; tiktu sagaidīts parakstīts ieinteresētības apliecinājums no zivsaimniecības kopienas galvenajiem pārstāvjiem un citiem svarīgiem vietējiem sektoriem un darbības veicējiem;

- › dzīvotspējīga plāna prezentācija, kurā iekļautas arī veicamās darbības un to izmaksas, kā arī norādīts, kurš uzņemsies stratēģijas sagatavošanu; īpaša uzmanība jāpievērš plānotajām darbībām, lai nodrošinātu stratēģijas augšupvērsto pieeju;
- › sagatavošanās atbalsta izmantošanas kalendārs.

7. Kā vajadzētu izvēlēties kandidātus sagatavošanās atbalstam?

Izvēloties kandidātus sagatavošanās atbalsta saņemšanai, Vadošajai iestādei būs jāpieņem lēmums par šādiem jautājumiem:

- › **standarta vai mainīgas dotācijas.** Tā kā lielākajai daļai potenciālo FLAG grupu būs jāiziet vienāds process, varētu būt pamatoti visiem kandidātiem piešķirt vienādu finansējuma apjomu. Otra iespēja būtu pielāgot dotāciju apjomu atkarībā no reģiona izmēra, plānoto aktivitāšu apmēra vai pieteikumu kvalitātes novērtējuma.
- › **minimālais kvalitātes sliekšnis vai ranžēšana.** Vadošā iestāde var nolemt piešķirt atbalstu visiem kandidātiem, kas sasnieguši minimālo kvalitātes sliekšni, vai sarindot pieteikumus atbilstoši novērtējumam un piešķirt atbalstu, sākot no saraksta augšgala, līdz sadalīts viss pieejamais budžets.

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.